DOGFENNAU SY'N MYND GYDA'R BIL
Caiff Nodiadau Esboniadol a Memorandwm Esboniadol eu hargraffu ar wahân.

Bil Iechyd y Cyhoedd (Isafbris Alcohol) (Cymru)

[DRAFFT]

CYNNWYS

Isafbris alcohol

1 Isafbris alcohol

Troseddau

2 Troseddau
3 Ystyr cyflenwi alcohol a mangre gymhwysol
4 Ystyr manwerthwr alcohol
5 Cyflenwi alcohol a nwyddau a gwasanaethau eraill am un pris

Cosbau

6 Cosbau
7 Cosbau penodedig

Gorfodi

8 Camau gorfodi gan awdurdodau lleol
9 Swyddogion awdurdodedig
10 Pŵer i wneud pryniannau prawf
11 Pwerau mynediad
12 Gwarant i fynd i mewn i annedd
13 Gwarant i fynd i mewn i fangreoedd eraill
14 Darpariaeth atodol ynghylch pwerau mynediad
15 Pwerau arolygu, etc.
16 Rhwystro etc. swyddogion

Amrywiol

17 Diwygio Deddf Trwyddedu 2003

Cyffredinol

18 Troseddau gan gyrff corfforaethol etc.
19 Troseddau a gyflawnir gan bartneriaethau a chymdeithasau anghorfforedig eraill
20 Rheoliadau
21 Dehongli
22 Dod i rym
23 Enw byr

Yr Atodlen — Cosbau Penodedig

Bil Iechyd y Cyhoedd (Isafbris Alcohol) (Cymru)

[DRAFFT]

Deddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ynghylch yr isafbris y mae alcohol i gael ei gyflenwi amdano yng Nghymru gan bersonau penodol; ac at ddibenion cysylltiedig.

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

Isafbris alcohol

1 Isafbris alcohol

(1) Mae'r isafbris alcohol cymwys i gael ei gyfrifo, at ddibenion adran 2 o'r Ddeddf hon, drwy ddefnyddio'r fformiwla a ganlyn—

M × S × V

pan—

(a) M yw pa bris bynnag a bennir mewn rheoliadau fel yr isafbris uned at ddibenion y Ddeddf hon, a fynegir mewn punnoedd sterling,

(b) S yw canran cryfder yr alcohol, a fynegir fel rhif prifol,

(c) V yw cyfaint yr alcohol, a fynegir mewn litrau.

(2) Pan, oni bai am yr is-adran hon, na fyddai'r isafbris alcohol cymwys, fel y'i cyfrifir drwy ddefnyddio'r fformiwla uchod, yn rhif cyfan o geiniogau, mae i gael ei dalgrynnu i fyny i'r geiniog gyfan agosaf.

(3) Er enghraifft, yn achos potel o win, pan fo—

(a) S (canran cryfder y gwin) yn 12.5%, a

(b) V (cyfaint y gwin) yn 75 o gentilitrau,

a chan gymryd bod M (yr isafbris uned penodedig) at ddibenion yr enghraifft hon yn £0.50, byddai'r isafbris cymwys am y gwin yn cael ei gyfrifo fel—

£0.50 × 12.5 × 0.75 = £4.69.

Troseddau

2 Troseddau

(1) Mae'n drosedd i berson sy'n fanwerthwr alcohol—

(a) cyflenwi dogn o alcohol o fangre gymhwysol yng Nghymru, neu

(b) awdurdodi cyflenwi dogn o alcohol o fangre gymhwysol yng Nghymru,

am bris gwerthu sy'n is na'r isafbris cymwys am yr alcohol yn y dogn hwnnw.

(2) Dogn o alcohol, at ddibenion is-adran (1), yw faint o alcohol sydd wedi ei gynnwys mewn unrhyw lestr.

(3) Mae’n amddiffyniad i berson sydd wedi ei gyhuddo o drosedd o dan yr adran hon ddangos i’r person gymryd camau rhesymol ac arfer diwydrwydd dyladwy i osgoi ei chyflawni.

(4) Os yw person sydd wedi ei gyhuddo o drosedd o dan yr adran hon yn dibynnu ar yr amddiffyniad yn is-adran (3), ac y dygir tystiolaeth sy’n ddigonol i godi mater mewn cysylltiad â’r amddiffyniad hwnnw, rhaid i’r llys gymryd bod yr amddiffyniad wedi ei fodloni oni bai bod yr erlyniad yn profi y tu hwnt i amheuaeth resymol nad yw wedi ei fodloni.

(5) Mae’n amherthnasol at ddibenion is-adran (1)(b) a yw’r awdurdodiad yn digwydd yng Nghymru neu yn rhywle arall.

(6) At ddibenion yr adran hon, ystyr “pris gwerthu”, mewn perthynas ag alcohol, yw ei bris gan gynnwys TAW a phob treth arall.

3 Ystyr cyflenwi alcohol a mangre gymhwysol

(1) Yn y Ddeddf hon, ystyr cyflenwi alcohol yw—

(a) gwerthu drwy fanwerthu alcohol i berson yng Nghymru, neu

(b) cyflenwi alcohol gan glwb neu ar ran clwb i aelod o’r clwb, a’r aelod hwnnw yng Nghymru, neu i berson yng Nghymru ar orchymyn aelod o’r clwb,

ac mae ymadroddion cysylltiedig i gael eu dehongli yn unol â hynny.

(2) Mae mangre yn fangre gymhwysol at ddibenion y Ddeddf hon—

(a) os yw trwydded mangre a roddir o dan Ran 3 o Ddeddf Trwyddedu 2003 (p.17) yn awdurdodi defnyddio’r fangre i gyflenwi alcohol,

(b) os yw tystysgrif mangre clwb a roddir o dan Ran 4 o Ddeddf Trwyddedu 2003 (p.17) yn ardystio y caniateir i’r fangre gael ei defnyddio i gyflenwi alcohol, neu

(c) os yw cyflenwi alcohol yn y fangre neu o’r fangre yn weithgaredd dros dro a ganiateir at ddibenion Rhan 5 o Ddeddf Trwyddedu 2003 (p.17).

4 Ystyr manwerthwr alcohol

(1) Mewn perthynas â chyflenwi alcohol o fangre sy’n fangre gymhwysol yn rhinwedd adran 3(2)(a), mae pob un o’r canlynol i gael ei drin fel manwerthwr alcohol at ddibenion y Ddeddf hon—

(a) unigolyn y mae trwydded bersonol wedi ei rhoi iddo o dan Ran 6 o Ddeddf Trwyddedu 2003 (p.17) sy’n awdurdodi’r unigolyn i gyflenwi alcohol, neu i awdurdodi cyflenwi alcohol, yn unol â’r drwydded mangre o dan sylw;

(b) yr unigolyn sy’n oruchwyliwr dynodedig y fangre at ddibenion Deddf Trwyddedu 2003 (p.17).

(2) Mewn perthynas â chyflenwi alcohol o fangre sy’n fangre gymhwysol yn rhinwedd adran 3(2)(b), mae’r person sy’n ddeiliad y dystysgrif mangre clwb o dan sylw i gael ei drin fel manwerthwr alcohol at ddibenion y Ddeddf hon.

(3) Mewn perthynas â chyflenwi alcohol o fangre sy'n fangre gymhwysol yn rhinwedd adran 3(2)(c), mae'r unigolyn sy'n ddefnyddiwr y fangre at ddibenion Rhan 5 o Ddeddf Trwyddedu 2003 (p.17) i gael ei drin fel manwerthwr alcohol at ddibenion y Ddeddf hon.

5 Cyflenwi alcohol a nwyddau a gwasanaethau eraill am un pris

(1) Pan fo alcohol yn cael ei gyflenwi ynghyd â nwyddau ac eithrio alcohol, neu wasanaethau, am un pris—

(a) os, oni bai am yr is-adran hon, byddai'r alcohol a gyflenwir yn cael ei drin fel pe bai'n fwy nag un dogn, mae i gael ei drin at ddibenion y Ddeddf hon fel pe bai'n un dogn;

(b) mae'r alcohol i gael ei drin at ddibenion y Ddeddf hon fel pe bai'n cael ei gyflenwi am yr un pris hwnnw.

(2) Pan fo alcohol yn cael ei gyflenwi am bris a bennir drwy gyfeirio at gyflenwi nwyddau ac eithrio alcohol, neu wasanaethau ("pris penodedig")—

(a) os, oni bai am yr is-adran hon, byddai'r alcohol a gyflenwir yn cael ei drin fel pe bai'n fwy nag un dogn, mae i gael ei drin at ddibenion y Ddeddf hon fel pe bai'n un dogn;

(b) mae'r alcohol i gael ei drin at ddibenion y Ddeddf hon fel pe bai'n cael ei gyflenwi am bris sy'n hafal i gyfanswm y pris penodedig a'r pris (os oes un) y cyflenwir y nwyddau a'r gwasanaethau eraill amdano.

(3) Pan fo alcohol yn cael ei gyflenwi mewn trafodyn alcohol cyfansawdd, at ddibenion y Ddeddf hon—

(a) mae cyfanswm yr holl alcohol a gyflenwir yn y trafodyn hwnnw i gael ei drin fel dogn o alcohol, a

(b) mae'r pris y cyflenwir cyfanswm yr holl alcohol a gyflenwir yn y trafodyn hwnnw amdano i gael ei drin fel ei bris gwerthu.

(4) Cyflenwir alcohol mewn trafodyn alcohol cyfansawdd, at ddibenion yr adran hon—

(a) os y'i cyflenwir yn rhad ac am ddim drwy gyfeirio at gyflenwi alcohol, neu os cyflenwir alcohol arall yn rhad ac am ddim drwy gyfeirio at ei gyflenwi,

(b) os y'i cyflenwir am bris a bennir drwy gyfeirio at gyflenwi alcohol arall, neu os cyflenwir alcohol arall am bris a bennir drwy gyfeirio at ei gyflenwi, neu

(c) os y'i cyflenwir, ynghyd ag alcohol arall, am bris penodedig.

(5) Mae'r cyfeiriadau yn is-adrannau (1) a (2) at gyflenwi alcohol ynghyd â nwyddau a gwasanaethau eraill am un pris yn cynnwys cyfeiriadau at drafodion pan fo alcohol yn cael ei ddarparu ynghyd â nwyddau a gwasanaethau eraill, a—

(a) bod y nwyddau neu'r gwasanaethau eraill yn cael eu cyflenwi am bris, ond

(b) bod yr alcohol yn cael ei ddisgrifio fel alcohol sy'n cael ei gyflenwi yn rhad ac am ddim.

Cosbau

6 Cosbau

Mae person sy'n euog o drosedd o dan adran 2 yn agored ar gollfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 3 ar y raddfa safonol.

7 Cosbau penodedig

(1) Pan fo gan swyddog awdurdodedig awdurdod lleol reswm dros gredu bod person wedi cyflawni trosedd o dan adran 2 yn ardal yr awdurdod lleol, caiff y swyddog roi i'r person hwnnw hysbysiad cosb benodedig mewn cysylltiad â'r drosedd honno.

(2) Mae hysbysiad cosb benodedig yn hysbysiad sy'n cynnig y cyfle i berson i gael ei ryddhau o fod yn agored i gollfarn am y drosedd drwy dalu cosb benodedig.

(3) Yn achos trosedd y mae gan swyddog awdurdodedig reswm dros gredu ei bod wedi ei chyflawni gan gymdeithas anghorfforedig, mae'r cyfeiriad yn is-adran (1) at y person y caniateir rhoi hysbysiad cosb benodedig iddo i gael ei drin fel cyfeiriad at y gymdeithas.

(4) Am ddarpariaeth bellach ynghylch cosbau penodedig, gweler yr Atodlen.

(5) Am ystyr "swyddog awdurdodedig", gweler adran 9.

Gorfodi

8 Camau gorfodi gan awdurdodau lleol

(1) Caiff awdurdod lleol—

(a) dwyn erlyniadau mewn cysylltiad â throseddau yn ei ardal o dan adran 2;

(b) ymchwilio i gwynion mewn cysylltiad â throseddau honedig yn ei ardal o dan adran 2;

(c) cymryd unrhyw gamau eraill gyda golwg ar ostwng nifer y troseddau sy'n digwydd yn ei ardal o dan adran 2.

(2) Rhaid i awdurdod lleol—

(a) ystyried, o leiaf unwaith ym mhob cyfnod o ddeuddeng mis, i ba raddau y mae'n briodol i'r awdurdod gynnal yn ei ardal raglen o gamau gorfodi mewn perthynas ag adran 2, a

(b) i'r graddau y mae'n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny, gynnal rhaglen o'r fath.

(3) Wrth gydymffurfio ag is-adran (2), rhaid i awdurdod yn benodol roi sylw i'r amcanion a ganlyn—

(a) gwella iechyd y cyhoedd;

(b) amddiffyn plant rhag niwed.

(4) At ddibenion is-adran (2), mae rhaglen o gamau gorfodi mewn perthynas ag adran 2 yn rhaglen sy'n golygu cymryd pob un neu unrhyw un neu ragor o'r camau y cyfeirir atynt yn is-adran (1).

9 Swyddogion awdurdodedig

Mae cyfeiriadau yn y Ddeddf hon at swyddog awdurdodedig awdurdod lleol yn gyfeiriadau at unrhyw berson sydd wedi ei awdurdodi gan yr awdurdod at ddibenion y Ddeddf hon.

10 Pŵer i wneud pryniannau prawf

Caiff swyddog awdurdodedig awdurdod lleol wneud unrhyw bryniannau a threfniadau, a sicrhau y darperir unrhyw wasanaethau, y mae'r swyddog yn ystyried eu bod yn angenrheidiol at ddiben arfer swyddogaethau'r awdurdod lleol o dan y Ddeddf hon neu yn rhinwedd y Ddeddf hon.

11 Pwerau mynediad

(1) Caiff swyddog awdurdodedig awdurdod lleol fynd i mewn i fangre yng Nghymru ar unrhyw adeg resymol—

(a) os oes gan y swyddog seiliau rhesymol dros gredu bod trosedd o dan adran 2 wedi ei chyflawni yn ardal yr awdurdod lleol, a

(b) os yw'r swyddog yn ystyried ei bod yn angenrheidiol mynd i mewn i'r fangre at ddiben canfod a yw trosedd o'r fath wedi ei chyflawni.

(2) Ond nid yw hyn yn gymwys mewn perthynas â mangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd.

(3) Ni chaiff swyddog awdurdodedig fynd i mewn i fangre drwy rym o dan yr adran hon.

(4) Rhaid i swyddog awdurdodedig, os gofynnir iddo wneud hynny, ddangos tystiolaeth o'r awdurdodiad y cyfeirir ato yn adran 9 cyn mynd i mewn i fangre o dan yr adran hon.

12 Gwarant i fynd i mewn i annedd

(1) Caiff ynad heddwch arfer y pŵer yn is-adran (2) mewn perthynas â mangre yng Nghymru a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd os yw wedi ei fodloni ar sail gwybodaeth ysgrifenedig ar lw—

(a) bod seiliau rhesymol dros gredu bod trosedd o dan adran 2 wedi ei chyflawni yn ardal awdurdod lleol, a

(b) ei bod yn angenrheidiol mynd i mewn i'r fangre at ddiben canfod a yw trosedd o'r fath wedi ei chyflawni.

(2) Caiff yr ynad drwy warant sydd wedi ei llofnodi gan yr ynad awdurdodi swyddog awdurdodedig i'r awdurdod lleol i fynd i mewn i'r fangre, drwy rym os oes angen.

(3) Mae'r warant yn parhau mewn grym tan ddiwedd y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y mae'r ynad yn ei llofnodi.

13 Gwarant i fynd i mewn i fangreoedd eraill

(1) Caiff ynad heddwch arfer y pŵer yn is-adran (4) mewn perthynas â mangre yng Nghymru ac eithrio mangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd os yw wedi ei fodloni ar sail gwybodaeth ysgrifenedig ar lw—

(a) bod seiliau rhesymol dros gredu bod trosedd o dan adran 2 wedi ei chyflawni yn ardal awdurdod lleol,

(b) ei bod yn angenrheidiol mynd i mewn i'r fangre at ddiben canfod a yw trosedd o'r fath wedi ei chyflawni, ac

(c) bod gofyniad a nodir yn is-adran (2) neu (3) wedi ei fodloni.

(2) Y gofyniad yw—

(a) bod gofyn am fynd i mewn i'r fangre wedi ei wrthod, neu'n debygol o gael ei wrthod, a

(b) bod hysbysiad o fwriad i wneud cais am warant o dan yr adran hon wedi ei roi i'r meddiannydd neu berson yr ymddengys yn rhesymol i'r awdurdod lleol ei fod yn ymwneud â rheoli'r fangre.

(3) Y gofyniad yw bod gofyn am fynd i mewn i'r fangre, neu roi hysbysiad o fwriad i wneud cais am warant o dan yr adran hon, yn debygol o danseilio diben y mynediad.

(4) Caiff yr ynad drwy warant sydd wedi ei llofnodi gan yr ynad awdurdodi swyddog awdurdodedig i'r awdurdod lleol i fynd i mewn i'r fangre, drwy rym os oes angen.

(5) Mae'r warant yn parhau mewn grym tan ddiwedd y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y mae'r ynad yn ei llofnodi.

14 Darpariaeth atodol ynghylch pwerau mynediad

(1) Caiff swyddog awdurdodedig awdurdod lleol sy'n mynd i mewn i fangre o dan adran 11, neu yn rhinwedd gwarant a ddyroddir o dan adran 12 neu 13, fynd ag unrhyw bersonau eraill ac unrhyw gyfarpar y mae'r swyddog yn ystyried eu bod yn briodol.

(2) Os nad yw mangre y mae swyddog awdurdodedig wedi ei awdurdodi i fynd i mewn iddi drwy warant o dan adran 12 neu 13 wedi ei meddiannu, neu os yw'r meddiannydd yn absennol dros dro, yna wrth adael y fangre rhaid i'r swyddog ei gadael wedi ei diogelu rhag mynediad anawdurdodedig yr un mor effeithiol ag yr oedd pan aeth y swyddog iddi.

15 Pwerau arolygu, etc.

(1) Caiff swyddog awdurdodedig awdurdod lleol sy'n mynd i mewn i fangre o dan adran 11 neu yn rhinwedd gwarant a ddyroddir o dan adran 12 neu 13 wneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol os yw'r swyddog yn ystyried ei bod yn angenrheidiol at ddiben canfod a yw trosedd o dan adran 2 wedi ei chyflawni—

(a) cynnal arolygiadau ac archwiliadau yn y fangre;

(b) ei gwneud yn ofynnol cyflwyno unrhyw beth yn y fangre, ei arolygu, a chymryd a chadw samplau ohono neu echdynion ohono;

(c) cymryd meddiant o unrhyw beth yn y fangre, a'i gadw am gyhyd ag y mae'r swyddog yn ystyried ei bod yn angenrheidiol at y diben hwnnw;

(d) ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson roi gwybodaeth, neu ddarparu cyfleusterau a chymorth mewn cysylltiad â materion sydd o fewn rheolaeth y person.

(2) Os yw'r swyddog awdurdodedig yn ystyried ei bod yn angenrheidiol at ddiben canfod a yw trosedd o dan adran 2 wedi ei chyflawni, caiff y swyddog drefnu i unrhyw beth a gyflwynir o dan is-adran (1)(b), neu unrhyw beth y mae'r swyddog wedi cymryd meddiant ohono o dan is-adran (1)(c), gael ei ddadansoddi.

(3) Os yw swyddog awdurdodedig, yn rhinwedd is-adran (1)(c), yn cymryd meddiant o unrhyw beth, rhaid i'r swyddog adael yn y fangre y cafodd ei gymryd ohoni ddatganiad sy'n rhoi manylion yr hyn sydd wedi ei gymryd ac sy'n datgan bod y swyddog wedi cymryd meddiant ohono.

(4) Mae'r pwerau a roddir gan yr adran hon yn cynnwys y pŵer—

(a) i gopïo dogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre;

(b) i osod gofynion o ran sut y darperir dogfennau (a gaiff gynnwys gofynion i ddarparu copïau darllenadwy o ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre ac a gedwir yn electronig).

(5) At y diben hwn, mae "dogfennau" yn cynnwys gwybodaeth sydd wedi ei chofnodi ar unrhyw ffurf; ac mae cyfeiriadau at ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre yn cynnwys—

(a) dogfennau a gedwir ar gyfrifiaduron neu ddyfeisiau electronig eraill yn y fangre; a

(b) dogfennau a gedwir yn rhywle arall ac y gellir cael mynediad iddynt drwy gyfrifiaduron neu ddyfeisiau electronig eraill yn y fangre.

(6) Nid yw'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i berson ateb unrhyw gwestiwn neu gyflwyno unrhyw ddogfen y byddai hawl gan y person i wrthod ei ateb neu wrthod ei chyflwyno mewn achos mewn llys yng Nghymru a Lloegr neu at ddibenion achos o'r fath.

16 Rhwystro etc. swyddogion

(1) Mae person sy'n rhwystro'n fwriadol swyddog awdurdodedig awdurdod lleol sy'n arfer swyddogaethau o dan adrannau 11 i 15 yn cyflawni trosedd.

(2) Mae unrhyw berson sydd, heb achos rhesymol, yn methu—

(a) â darparu i swyddog awdurdodedig gyfleusterau y mae'n rhesymol i'r swyddog awdurdodedig ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu darparu at ddiben gofyniad o dan adran 15(1), neu

(b) â chydymffurfio â gofyniad o dan adran 15(1)(b) neu (d),

yn cyflawni trosedd.

(3) Mae person sy'n euog o drosedd o dan yr adran hon yn agored ar gollfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 3 ar y raddfa safonol.

(4) Mae'r adran hon yn ddarostyngedig i adran 15(6).

Amrywiol

17 Diwygio Deddf Trwyddedu 2003

Yn Atodlen 4 (trwyddedau personol: troseddau perthnasol) i Ddeddf Trwyddedu 2003(p.17), ar ôl paragraff 2 mewnosoder—

"2A

An offence under the Public Health (Minimum Price for Alcohol) (Wales) Act 2016."

Cyffredinol

18 Troseddau gan gyrff corfforaethol etc.

(1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo trosedd o dan y Ddeddf hon yn cael ei chyflawni gan—

(a) corff corfforaethol;

(b) partneriaeth;

(c) cymdeithas anghorfforedig ac eithrio partneriaeth.

(2) Os profir bod y drosedd wedi ei chyflawni gan y canlynol, neu gyda chydsyniad neu ymoddefiad y canlynol, neu y gellir ei phriodoli i esgeulustod ar ran y canlynol—

(a) un o uwch-swyddogion y corff corfforaethol neu'r bartneriaeth neu'r gymdeithas anghorfforedig, neu

(b) unrhyw berson sy'n honni ei fod yn gweithredu mewn rhinwedd a grybwyllir ym mharagraff (a),

mae'r uwch-swyddog hwnnw neu'r person hwnnw (yn ogystal â'r corff corfforaethol, y bartneriaeth neu'r gymdeithas) yn euog o'r drosedd ac yn agored i achos gael ei ddwyn yn ei erbyn ac i gael ei gosbi yn unol â hynny.

(3) Yn yr adran hon, ystyr "uwch-swyddog" yw—

(a) mewn perthynas â chorff corfforaethol, cyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog tebyg arall i'r corff corfforaethol;

(b) mewn perthynas â phartneriaeth, partner yn y bartneriaeth;

(c) mewn perthynas â chymdeithas anghorfforedig, unrhyw swyddog i'r gymdeithas neu unrhyw aelod o'i chorff llywodraethu.

(4) Yn is-adran (3), ystyr "cyfarwyddwr", mewn perthynas â chorff corfforaethol y rheolir ei faterion gan ei aelodau, yw aelod o'r corff corfforaethol.

(5) Yn yr adran hon ac adran 19, ystyr "partneriaeth" yw—

(a) partneriaeth o fewn Deddf Partneriaethau 1890 (p.69), neu

(b) partneriaeth gyfyngedig sydd wedi ei chofrestru o dan Ddeddf Partneriaethau Cyfyngedig 1907 (p.24).

19 Troseddau a gyflawnir gan bartneriaethau a chymdeithasau anghorfforedig eraill

(1) Mae achos am drosedd o dan y Ddeddf hon yr honnir ei bod wedi ei chyflawni gan bartneriaeth i gael ei ddwyn yn enw'r bartneriaeth (ac nid yn enw unrhyw un neu ragor o'r partneriaid).

(2) Mae achos am drosedd o dan y Ddeddf hon yr honnir ei bod wedi ei chyflawni gan gymdeithas anghorfforedig ac eithrio partneriaeth i gael ei ddwyn yn enw'r gymdeithas (ac nid yn enw unrhyw un neu ragor o'i haelodau).

(3) Mae rheolau llys sy'n ymwneud â chyflwyno dogfennau yn cael effaith fel pe bai'r bartneriaeth neu'r gymdeithas anghorfforedig yn gorff corfforaethol.

(4) Mae adran 33 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1925 (p.86) ac Atodlen 3 i Ddeddf Llysoedd Ynadon 1980 (p.43) yn gymwys mewn achos am drosedd a ddygir yn erbyn partneriaeth neu gymdeithas anghorfforedig fel y maent yn gymwys mewn perthynas â chorff corfforaethol.

(5) Mae dirwy a osodir ar bartneriaeth wrth ei chollfarnu o drosedd o dan y Ddeddf hon i gael ei thalu allan o asedau'r bartneriaeth.

(6) Mae dirwy a osodir ar gymdeithas anghorfforedig ac eithrio partneriaeth wrth ei chollfarnu o drosedd o dan y Ddeddf hon i gael ei thalu allan o gronfeydd y gymdeithas.

20 Rheoliadau

(1) Mae pŵer i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon—

(a) yn arferadwy drwy offeryn statudol;

(b) yn cynnwys pŵer i wneud darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol;

(c) yn cynnwys pŵer i wneud darpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol, drosiannol, ddarfodol ac arbed.

(2) Ni chaniateir i offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau a wneir o dan y darpariaethau a ganlyn gael ei wneud oni bai bod drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi ei gymeradwyo ganddo drwy benderfyniad—

(a) adran 1;

(b) paragraff 5(2) o'r Atodlen;

(c) paragraff 9 o'r Atodlen.

(3) Mae unrhyw offeryn statudol arall sy'n cynnwys rheoliadau a wneir o dan y Ddeddf hon yn ddarostyngedig i gael ei ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

21 Dehongli

(1) Yn y Ddeddf hon, ystyr "alcohol" yw gwirodydd, gwin, cwrw, seidr neu unrhyw ddiod arall sydd wedi ei heplesu, ei distyllu neu sy'n wirodol, ond nid yw'n cynnwys unrhyw un o'r canlynol—

(a) alcohol sydd o gryfder nad yw'n uwch nag 1.2% pan y'i cyflenwir;

(b) persawr;

(c) rhinflasau a gydnabyddir gan y Comisiynwyr Cyllid a Thollau fel rhai nas bwriedir i'w cymryd fel diod alcoholaidd drethadwy neu gyda hi;

(d) y rhinflas aromatig a elwir yn gyffredin yn chwerwon Angostura;

(e) alcohol sy'n gynnyrch meddyginiaethol neu'n gynnyrch meddyginiaethol milfeddygol, neu sydd wedi ei gynnwys mewn cynnyrch o'r fath;

(f) alcohol sydd wedi ei annatureiddio;

(g) alcohol methyl;

(h) nafftha;

(i) alcohol sydd wedi ei gynnwys mewn melysion gwirod.

(2) At ddibenion is-adran (1)—

mae i "alcohol sydd wedi ei annatureiddio" yr ystyr a roddir i "denatured alcohol" yn adran 5 o Ddeddf Cyllid 1995 (p.4);

mae i "cynnyrch meddyginiaethol" yr ystyr a roddir i "medicinal product" yn adran 130 o Ddeddf Meddyginiaethau 1968 (p.67);

mae i "cynnyrch meddyginiaethol milfeddygol" yr ystyr a roddir i "veterinary medicinal product" yn rheoliad 2 o Reoliadau Meddyginiaethau Milfeddygol 2006;

mae i "diod alcoholaidd drethadwy" yr ystyr a roddir i "dutiable alcoholic liquor" yn Neddf Tollau ar Ddiodydd Alcoholaidd 1979 (p.4);

ystyr "melysion gwirod" ("*liqueur confectionery*") yw melysion—

(a) sy'n cynnwys alcohol mewn cyfran nad yw'n uwch na 0.2 litr o alcohol (o gryfder nad yw'n uwch na 57%) y cilogram o'r melysion, a

(b) sydd naill ai'n cynnwys darnau ar wahân nad ydynt yn pwyso mwy na 42g neu sydd wedi eu dylunio i gael eu torri yn ddarnau o'r fath at ddiben eu bwyta.

(3) At ddibenion y Ddeddf hon—

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yw cyngor sir neu fwrdeistref sirol yng Nghymru;

ystyr "cryfder" ("*strength*") alcohol yw ei gryfder alcoholaidd—

(a) sydd, mewn perthynas ag alcohol sydd wedi ei gynnwys mewn potel neu gynhwysydd arall sydd wedi ei farcio neu ei labelu yn unol â gofynion a osodir drwy unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol neu o dan unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol, i gael ei gymryd fel y cryfder alcoholaidd yn ôl cyfaint fel y'i dangosir gan y marc neu'r label ar y botel neu'r cynhwysydd;

(b) sydd fel arall i gael ei gyfrifiannu yn unol ag adran 2 o Ddeddf Tollau ar Ddiodydd Alcoholaidd 1979 (p.4);

mae i "gwerthu drwy fanwerthu" yr ystyr a roddir i "sale by retail" yn Neddf Trwyddedu 2003 (p.17);

mae i "mangre" yr ystyr a roddir i "premises" yn Neddf Trwyddedu 2003 (p.17);

mae i "mangre gymhwysol" ("*qualifying premises*") yr ystyr a roddir yn adran 3;

ystyr "rheoliadau" ("*regulations*") yw rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru;

mae i "trwydded mangre" yr ystyr a roddir i "premises licence" yn Neddf Trwyddedu 2003 (p.17);

mae i "tystysgrif mangre clwb" yr ystyr a roddir i "club premises certificate" yn Neddf Trwyddedu 2003 (p.17).

(4) Yn is-adran (3), ystyr "deddfiad" yw deddfiad (pa bryd bynnag y'i deddfir neu y'i gwneir) sydd wedi ei gynnwys yn un o'r canlynol, neu mewn offeryn sydd wedi ei wneud o dan un ohonynt—

(a) Deddf Seneddol;

(b) Mesur neu Ddeddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

22 Dod i rym

(1) Daw'r adrannau a ganlyn i rym ar y diwrnod y mae'r Ddeddf hon yn cael y Cydsyniad Brenhinol—

(a) adrannau 18 i 21;

(b) yr adran hon;

(c) adran 23.

(2) Daw darpariaethau eraill y Ddeddf hon i rym ar ddiwrnod a bennir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn a wneir drwy offeryn statudol.

(3) Caiff gorchymyn o dan is-adran (2)—

(a) pennu diwrnodau gwahanol at ddibenion gwahanol;

(b) gwneud darpariaeth drosiannol, ddarfodol neu arbed mewn cysylltiad â dod â darpariaeth yn y Ddeddf hon i rym.

23 Enw byr

Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Iechyd y Cyhoedd (Isafbris Alcohol) (Cymru) 2016.

YR ATODLEN
(a gyflwynir gan adran 7)

COSBAU PENODEDIG

Cynnwys hysbysiad cosb benodedig

1 Rhaid i hysbysiad cosb benodedig—

(a) datgan y drosedd honedig, a

(b) rhoi manylion am yr amgylchiadau yr honnir eu bod yn ffurfio'r drosedd.

2 Rhaid i hysbysiad cosb benodedig hefyd ddatgan—

(a) enw a chyfeiriad yr awdurdod lleol y rhoddir yr hysbysiad ar ei ran;

(b) swm y gosb a'r cyfnod ar gyfer ei thalu;

(c) y swm gostyngol a'r cyfnod ar gyfer ei dalu;

(d) effaith talu'r gosb neu'r swm gostyngol cyn diwedd y cyfnod a grybwyllir ym mharagraff (b) neu (c);

(e) canlyniadau peidio â thalu'r gosb neu'r swm gostyngol cyn diwedd y cyfnod a grybwyllir ym mharagraff (b) neu (c);

(f) y person y caniateir i'r taliad gael ei wneud iddo a'r cyfeiriad lle y caniateir i'r taliad gael ei wneud;

(g) y dull y caniateir i'r taliad gael ei wneud ynddo;

(h) y person y caniateir i unrhyw sylwadau sy'n ymwneud â'r hysbysiad gael eu cyflwyno iddo a'r cyfeiriad lle y caniateir i unrhyw sylwadau o'r fath gael eu cyflwyno.

3 Rhaid i hysbysiad cosb benodedig hefyd—

(a) hysbysu'r person y'i rhoddir iddo am hawl y person hwnnw i ofyn am gael sefyll prawf am y drosedd honedig, a

(b) esbonio sut y caniateir i'r hawl honno gael ei harfer.

4 Caiff rheoliadau wneud darpariaeth bellach o ran cynnwys a ffurf hysbysiad cosb benodedig.

Swm y gosb a'r cyfnod ar gyfer ei thalu

5 (1) Swm y gosb yw £200.

(2) Caiff rheoliadau ddiwygio swm y gosb.

6 Y cyfnod ar gyfer talu'r gosb yw'r cyfnod o 29 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod y rhoddir yr hysbysiad.

Swm gostyngol a'r cyfnod ar gyfer ei dalu

7 (1) Mae'r swm gostyngol yn daladwy, yn lle swm y gosb, os gwneir taliad cyn diwedd y cyfnod ar gyfer talu'r swm gostyngol.

(2) Y cyfnod hwnnw yw'r cyfnod o 15 niwrnod sy'n dechrau â'r diwrnod y rhoddir yr hysbysiad, oni bai nad yw'r 15fed diwrnod yn ddiwrnod gwaith.

(3) Os nad yw'r 15fed diwrnod yn ddiwrnod gwaith, y cyfnod hwnnw yw'r cyfnod sy'n dechrau â'r diwrnod y rhoddir yr hysbysiad ac sy'n dod i ben pan ddaw'r diwrnod gwaith cyntaf yn dilyn y 15fed diwrnod i ben.

(4) Yn y paragraff hwn, ystyr "diwrnod gwaith" yw unrhyw ddiwrnod nad yw'n ddydd Sadwrn, dydd Sul, Dydd Nadolig, Dydd Gwener y Groglith nac yn ddiwrnod sy'n ŵyl banc yng Nghymru a Lloegr o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971 (p.80).

8 Y swm gostyngol yw £150.

9 Caiff rheoliadau ddiwygio'r swm gostyngol.

Effaith hysbysiad a thalu

10 (1) Ni chaniateir i achos am y drosedd y rhoddwyd hysbysiad cosb benodedig mewn cysylltiad â hi gael ei ddwyn cyn diwedd y cyfnod ar gyfer talu'r gosb.

(2) Nid yw is-baragraff (1) yn gymwys os yw'r person y rhoddwyd yr hysbysiad iddo wedi gofyn yn unol â pharagraffau 15 ac 16 am gael sefyll prawf am y drosedd honedig.

11 Os telir y gosb yn unol â'r hysbysiad cosb cyn diwedd y cyfnod a grybwyllir ym mharagraff 10(1), ni chaniateir i achos am y drosedd gael ei ddwyn, ac nid yw paragraff 15 yn gymwys.

12 Os telir y swm gostyngol yn unol â'r hysbysiad cosb cyn diwedd y cyfnod ar gyfer talu'r swm gostyngol, ni chaniateir i achos am y drosedd gael ei ddwyn, ac nid yw paragraff 15 yn gymwys.

13 Os yw achos wedi ei ddwyn yn unol â chais o dan baragraff 15, ond yna telir y gosb neu'r swm gostyngol fel y'i crybwyllir ym mharagraff 11 neu 12, rhaid peidio â pharhau â'r achos hwnnw.

14 Mewn unrhyw achos, mae tystysgrif sy'n dogfennu taliad o gosb neu swm gostyngol yn dystiolaeth o'r ffeithiau y mae'n eu datgan—

(a) os yw'n honni ei bod wedi ei llofnodi gan y person sy'n gyfrifol am faterion ariannol yr awdurdod lleol yr oedd y swyddog awdurdodedig a roddodd hysbysiad cosb yn gweithredu ar ei ran, neu ei bod wedi ei llofnodi ar ran y person hwnnw, a

(b) os yw'n datgan bod taliad o'r gosb benodedig neu'r swm gostyngol yn unol â'r hysbysiad wedi ei gael, neu nad oedd wedi ei gael, erbyn dyddiad a bennir yn y dystysgrif.

Treial

15 Os yw'r person y mae hysbysiad cosb wedi ei roi iddo yn gofyn am gael sefyll prawf am y drosedd honedig, caniateir i achos gael ei ddwyn yn erbyn y person.

16 Rhaid i unrhyw gais i sefyll prawf gael ei wneud—

(a) drwy hysbysiad a roddir i'r awdurdod lleol o dan sylw cyn diwedd y cyfnod ar gyfer talu'r gosb;

(b) yn y modd a bennir yn yr hysbysiad cosb benodedig.

Tynnu hysbysiadau yn ôl

17 (1) Mae'r paragraff hwn yn gymwys os yw awdurdod lleol yn ystyried na ddylai hysbysiad cosb benodedig y mae swyddog awdurdodedig sy'n gweithredu ar ei ran wedi ei roi i berson ("P") fod wedi cael ei roi.

(2) Caiff yr awdurdod lleol roi hysbysiad i P sy'n tynnu'r hysbysiad cosb benodedig yn ôl.

(3) Os yw'n gwneud hynny—

(a) rhaid iddo ad-dalu unrhyw swm sydd wedi ei dalu ar ffurf cosb yn unol â'r hysbysiad cosb benodedig, a

(b) ni chaniateir dwyn achos na pharhau ag achos yn erbyn P am y drosedd o dan sylw.

Derbyniadau cosb benodedig

18 Ni chaiff awdurdod lleol ddefnyddio'r symiau y mae'n eu cael yn unol â hysbysiadau o dan adran 7 ond at ddiben ei swyddogaethau sy'n ymwneud â gorfodi darpariaethau'r Ddeddf hon a rheoliadau a wneir odani.